

Umiestnenie stavby
rodinného domu

Ako bude vyzerat'
nová vlna školských
stavieb na Slovensku?

Vedúci zamestnanec
stavebného úradu
vo vzťahu k riadeniu
ľudských zdrojov

doc. Ing. František Vranay, PhD.:

„DNES MÁME OZE VEĽMI DETAILNE PRESKÚMANÉ
A OTESTOVANÉ V PRAXI. TERAZ NASTÁVA FÁZA
ŠIRŠEJ OSVETY A VYTVORENIA VHODNÝCH
PODMIENOK NA ICH ŠIROKÉ UPLATNENIE.“

ONLINE ŠKOLENIA PRE MESTÁ, OBCE A STAVEBNÉ ÚRADY

Najväčšie problémy zápisov v katastri nehnuteľností v roku 2022

ONLINE ŠKOLENIE | 28. 3. 2022

V aplikačnej praxi je niekedy sporné, či určitá stavba je alebo nie je predmetom evidovania v katastri nehnuteľností a tak vznikajú otázky, ako určitú stavbu zapísať do katastra nehnuteľností. S týmto a s mnohými inými zapeklitými otázkami súvisiacimi s katastrom a so zápisom nehnuteľností do katastra vás oboznámi skúsené lektorky.

OBJEDNAŤ

Pracovné úrazy na stavbách

ONLINE ŠKOLENIE | 28. 3. 2022

Stavebníctvo si každý rok pripisuje na svoje konto celkom vysoké percento všetkých smrteľných pracovných úrazov a rovnako dosahuje najvyššie priečky v počte úrazov s ťažkou ujmu na zdraví. V prípade smrteľného pracovného úrazu a ťažkej ujmy na zdraví hrozí zamestnávateľovi za porušenie predpisov postih v radách desiatkach tisíc eur. Nepodceňujte to, čo ovplyvníť nedokázate a prihláste sa na seminár, vďaka ktorému vám skúsený lektor predostrie všetky dôležité informácie.

OBJEDNAŤ

Stavbyvedúci a stavebný dozor

ONLINE ŠKOLENIE | 5. 4. 2022

Seminár má zoznámiť stavbyvedúceho s právnymi predpismi v stavebníctve a následne ich aplikovať do praxe. Vďaka semináru sa dozviete všetko potrebné – ako sa pripraviť na kontrolnú prehliadku stavby, či povinnosti a zodpovednosť stavbyvedúceho. Ako hlavný nositeľ odborného vedenia realizácie stavby sa naučíte používať manažerské schopnosti v praxi.

OBJEDNAŤ

ČÍSLO 3 | MAREC 2022

SÚHLAS

ODBORNÝ E-MAGAZÍN PRE
STAVEBNÉ ÚRADY

VYDAVATEL:

Nakladateľství Forum, s.r.o.,
organizačná zložka
www.forum-media.sk

ADRESA REDAKCIE:

Seberínho 1, 821 03 Bratislava

REDAKCIA:

Mgr. Michaela Pšová
Mgr. Beáta Kartíková

ZÁKAZNÍCKE ODDELENIE:

office@forum-media.sk
tel.: 02 / 20 62 00 10
fax: 02 / 20 62 00 19

FOTOGRAFIE:

BigStockPhoto, Freepik
Pixabay, archív autorov

GRAFICKÁ ÚPRAVA A ZLOM E-MAGAZÍNU:

Renáta Brtnická

ROČNÉ PREDPLATNÉ:

117 eur (bez DPH)

OBJEDNÁVKA PREDPLATNÉHO:

office@forum-media.sk
fax: 02 / 20 62 00 19

INFORMÁCIE O PREDPLATNOM:

tel.: 02 / 20 62 00 10

ROČNÍK: II.**PERIODICITA: MESAČNÁ**

E-magazín vychádza ako mesačník.

Akékoľvek šírenie E-magazínu je povolené výhradne so súhlasom vydavateľa.

Redakcia si vyhradzuje právo na jazykovú a štylistickú úpravu príspevkov.

Redakcia nezodpovedá za jazykovú ani vecnú správnosť príspevkov.

© Nakladateľství Forum s.r.o.,
organizačná zložka, 2022.

OBSAH

HLAS MESIACA

2

František Vranay: Dnes máme OZE veľmi detailne preskúmané a otestované v praxi. Teraz nastáva fáza širšej osvetvy a vytvorenia vhodných podmienok na ich široké uplatnenie

Z PRAXE

7

Nekonečné problémy s umiestnením novostavby rodinného domu v obciach s úzkymi pozemkami

Z PRAXE

10

Ako bude vyzeráť nová vlna školských stavieb na Slovensku?

PRAXE

13

Vedúci zamestnanec stavebného úradu vo vzťahu k riadeniu ľudských zdrojov

LEGISLATÍVA

18

Posudzovanie vplyvov strategických materiálov a navrhovaných činností podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

František Vranay: Dnes máme OZE veľmi detailne preskúmané a otestované v praxi. Teraz nastáva fáza širšej osvety a vytvorenia vhodných podmienok na ich široké uplatnenie

Konzumný spôsob života nás prinútil zamýšľať sa nad alternatívami. Nielen čo sa týka bežných a každodenných situácií, ale predovšetkým sa alternatívy museli pretaviť aj do stavebného sektora. Obnoviteľné zdroje energie sa dostávajú stále viac do povedomia aj na Slovensku. Od začiatku roka 2021 prijatím noriem AO už každá nová stavba musí určitým spôsobom obsahovať alternatívy, ktoré sú pre životné prostredie menej zaťažujúce.

Mohli by ste sa nám v krátkosti predstaviť? Venujete sa výskumu obnoviteľných zdrojov energie, akých konkrétne? Prečo práve táto oblasť?

I po viac ako 30 rokoch pôsobenia na Stavebnej fakulte TU v Košiciach v rôznych pozíciách práca pedagóga a zároveň výskumníka pre mňa nestratila svoje čaro. Nie je to práca jednoduchá, ale viem v nej prakticky aplikovať svoje dlhoročné skúsenosti projektanta vykurovania, teplej vody, vetrania a klimatizácie (HVAC), energetického audítora a certifikátora a prenášať ich ďalej do mysli nastupujúcej mladej generácie. Veľmi si vážim možnosť riešiť úlohy a výzvy vedeckého výskumu, inovácií, odborných analýz a posudkov pre prax, na našej technickej infraštruktúre na minimálne európskej úrovni, k čomu som nemalou mierou prispel a ešte by som rád v tom pokračoval. Zaslúžil som sa o zriadenie a následné rozšírenie excelentných laboratórií fakulty a univerzity, k čomu prispelo riešenie projektov zo štrukturálnych fondov, ale i nemalé sponzorské dary (Herz, Enbra; Uponor; Hilti; USS Korad; Nitrasklo; Rehau; ...).

Ako pedagóg pôsobím pri zabezpečovaní a ďalšom skvalitňovaní mnou zavedených predmetov Obnoviteľné zdroje energie; Inteligentné budovy; Experimentálne overovanie v technických zariadeniach budov (TZB); Počítačovej podpory v projektovaní TZB, Vykurovanie, Vetranie a klimatizácia. Viedol som úspešne 23 záverečných bakalárskych prác; 44 inžinierskych diplomových prác a ako školiteľ konzultant som sa podieľal na vedení 4 doktorandských prác. V súčasnosti vediem

doc. Ing. František Vranay, PhD.
vedúci laboratória ústavu pozemného staviteľstva Stavebnej fakulty Technickej univerzity v Košiciach

2 doktorandov. 12 študentov pod mojim vedením získalo rôzne národné a medzinárodné ocenenia. O problematike OZE nielen hovorím, ale viem sa aj prezentovať stovkami realizovaných projektov z oblasti energetiky. Z mojich zaujímavých projektov môžem uviesť Štúdiu využiteľnosti progresívnych systémov vykurovania a chladenia na báze OZE – Prenos znalostí a skúseností z laboratória do praxe – Pilotný projekt efektívneho využívania systémov HVAC v priestoroch SvF TUKE s rôznym účelom využitia.

SCHEMA VUKONZE TU - KOŠICE

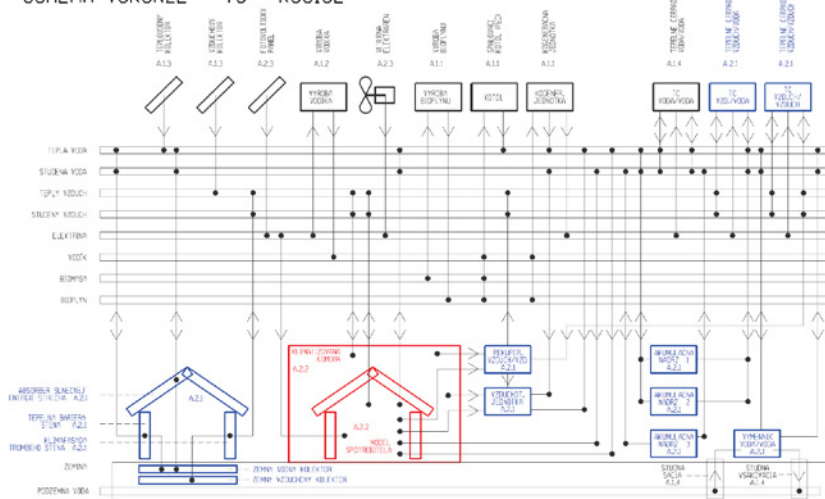

Schéma koncepcie laboratórií TUKE (VUKONZE) s využitím OZE

V roku 2010 som bol ocenený plakietou primátora mesta pri príležitosti dní Košíc za teoretické spracovanie, praktickú aplikáciu a osvetovú činnosť v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie pre Zelené Košice. Získal som ocenenie SSTP za najlepší projekt vykurovania v inteligentnej administratívnej budove Technicom v Košiciach, odovzdaný na Aquatherme Nitra 8.2.2017. Každoročne sa podieľam na príprave medzinárodnej konferencie Vykurovanie, kde vediem sekciu Hydraulické vyregulovanie. Som členom redakčných rád časopisov Techcon, Plynár - vodár - kúrenár + klimatizácia; a Správca bytových domov. Som autorom 3 vedeckých monografií, 1 vysokoškolskej učebnice, 2 skript a takmer 90 článkov na konferenciách a časopisoch. Som tiež držiteľom úžitkového vzoru. Toto je moja stručná prezentácia.

Budova laboratórií SvF TUKE (VUKONZE) so solárnymi panelmi na streche

12 druhov obnoviteľných zdrojov energie

- 1 solár teplovodný
- 2 solár teplovzdušný
- 3 solár fotovoltaický
- 4 výroba vodíka
- 5 palivové články
- 6 biomasa
- 7 bioplyn
- 8 veterná turbína
- 9 tepelné čerpadlo plynové
- 10 tepelné čerpadlo voda/voda
- 11 tepelné čerpadlo vzduch/voda
- 12 tepelné čerpadlo vzduch/vzduch

Centrum VUKONZE výskum účinnosti kombinácie systémov obnoviteľných zdrojov energií. Na reálnych fungujúcich objektoch prebieha laboratórny výskum s cieľom optimalizovať využívanie energetických zdrojov v kriteriálnej analýze v trojrozmernom kompetenčnom priestore: technický rozmer, ekonomický rozmer a environmentálny rozmer.

Na Slovensku je priaznivejšia bilancia OZE v energetickom mixe Slovenska len výsledkom úpravy čísel v tabuľke, no nie skutočným stavom. Potrebujeme najmä dlhodobé riešenia na splnenie klimatických cieľov, ako možno ten skutočný stav zlepšiť? (Môže reálny stav zlepšiť práve Vami skúmaná oblasť?)

Tu by som mohol uviesť moju habilitačnú prácu s názvom Optimalizácia spotreby energie pri vybratých budovách pri prechode na obnoviteľné zdroje energie. Práca je zameraná na pomoc pri rozhodovacích procesoch, aké opatrenia sa majú použiť pri rekonštrukcii budov, alebo pri navrhovaní projektov nových budov. Použil som v nej 3 prípadové štúdie: Administratívna budova, obytný dom a rodinný dom. Podľa varianty som použil úpravy na stavebných konštrukci-

8 systémov inteligentného domu VUKONZE sústavy vykurovania/chladenia

- 1 radiátory
- 2 podlahové vykurovanie
- 3 stenové vykurovanie
- 4 stropné vykurovanie
- 5 vzduchotechnika s rekuperáciou
- 6 fancoil
- 7 split systém
- 8 infrazžiariče

Na experimentálnom inteligentnom dome umiestnenom v klimatizovanej komore, prebieha výskum interakcie systémov zásobovania smart energy. So systémom riadenia a vyhodnocovania prevádzky sa tvorí dom s nulovou energetickou bilanciou pri splnení náročných požiadaviek na užívanie objektu.

Experimentálny inteligentný dom v klimatizovanej komore

Výstavba podzemných vodných akumulčných zásobníkov tepla s objemom 150 m³.

ách - zateplenie, výmena okien. Technické opatrenia sa týkajú - zámena zdroja tepla, vyregulovanie systému UK, zmena systému vykurovania, použitie solárnych teplovodných a fotovoltických panelov.

Na rozhodovanie a posudzovanie som vyrobil pomocou matematických modelov simulačný výpočtový nástroj, ktorý vznikol v korelácii s realizovanými meraniami v reálnej prevádzke. V každej plánovanej úprave na objektoch v praxi, výstupy zo simulácií predchádzali rozhodovaciemu procesu. Dopady zrealizovaných úprav na objektoch prebehli meraním v prevádzke a spätne aplikované do výpočtových modelov. Jedná sa v týchto prípadoch o viacstupňové a viacročné procesy. Takto verifikované výpočtové modely som ďalej využil aj v štúdiu pre Slovensko na návrh energetických opatrení na prevádzku objektov vypracovanú na požiadavku Svetovej banky. Podobne vznikol model pre tepelné čerpadlá voda/voda a prevádzku v jestvujúcej administratívnej budove (o vykurovanej ploche 4 000 m²) v centre Košíc.

Cielenými opatreniami (zateplenie objektu, hydraulické vyregulovanie, aplikácia tepelného čerpadla voda/voda, zmena systému vykurovania na nízkotepelné stropné a s využitím pasívneho chladenia z podzemnej vody zo studne, výmena osvetlenia za LED) sme dosiahli už v roku 2012 kritériá A0, ktoré sú platné až dnes, od roku 2022.

V tejto budove vďaka vizionárskemu prístupu majiteľa sme realizovali postupnú rekonštrukciu.

V súčasnosti realizujeme výskum a testovanie solárneho teplovodného systému s dlhodobou akumuláciou tepla do vodných zásobníkov. Tu sa využili excelentné laboratóriá SvF a TUKE, na fyzicky existujúcej zostave solárnych kolektorov o ploche 250 m² a v troch podzemných vodných zásobníkoch o celkovom objeme 150 m³ vody. Prebiehajú merania v rôznych režimoch nabíjania, teplotných stavov, v súčinnosti s odberom tepla do systému vykurovania. Výstupy budú slúžiť na rozšírenie a spresnenie simulačných modelov. V laboratóriách SvF a TUKE máme 12 tepelných čerpadiel rôznych druhov, na ktorých realizujeme sledovanie prevádzky a výskum parametrov.

Uvedené príklady nasvedčujú že uplatnenie OZE máme už v dnešnej dobe veľmi detailne preskúmané a otestované v praxi. Nastáva teraz fáza širšej osvetly a vytvorenia vhodných podmienok na ich široké uplatnenie.

Sú aj alternatívne riešenia? V čom majú nevýhodu?

V súčasnosti pre objekty je ešte stále používanie plynu optimálnym riešením (dostupnosť vďaka vysokej plynofikácii Slovenska, priaznivej cene plynu, technicky a ekonomicky nenáročného využitia plynovými kotelmi). Pre budúcnosť kritériá dostupnosti a ceny

Návšteva bývalého prezidenta po otvorení laboratórií VUKONZE

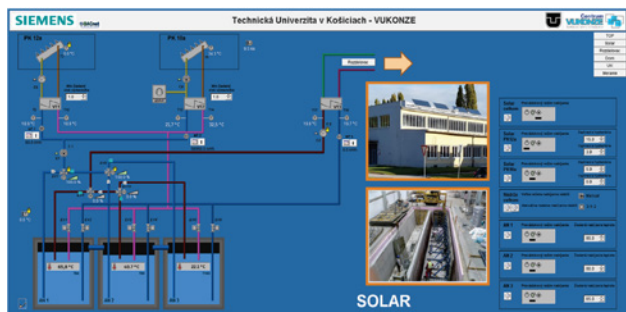

Schéma merania a riadenia solárnych panelov 250 m² a akumulácie do vody 150 m³, VUKONZE

plynu sú otáznе. Po technickej stránke teplota horňia plynu je cca 1400°C. Pri výrobe a dodávke tepla do objektov sa požadované teploty pohybujú okolo 60°C, ojedinеле do 90°C. Preto využívať plyn na vykurovanie a ohrev teplej vody je mrhanie vysoko ušľachtilym palivom. Plyn by sme mali vyhradiť na technologické procesy, a oblasti kde jeho náhrada je obtiažna. Opäť je tu priestor prechodu na OZE. Už dnes si uvedomujeme význam vodíka (vyrobeného elektrolýzou vody, z elektriny vyrobenej vo fotovoltaických paneloch), ako paliva a zároveň možnosť uskladnenia energie. V tomto segmente prebieha intenzívny výskum na našej Technickej univerzite v Košiciach.

Vzdialená, možno blízka, budúcnosť dodá jestvujúcim rozvodom plynu význam pri plánovanom využití vodíka ako paliva a rozvoju vodíkových technológií.

Aj využitie OZE so sebou prináša problémy. Pri výrobe energii zo slnka a vetra, ktoré sú nestabilným zdrojom, nepretržitá dodávka energie je buď cestou akumulácie energie, alebo záložným zdrojom spravidla postaveným na klasických zdrojoch. Takže OZE tohto druhu musíme zálohovať niekedy až do výšky 100%. Znamená to zvýšené investície pri realizácii.

Myslíte si, že normy schválené v roku 2021 (A0) budú mať výrazný vplyv na zlepšenie energetickej bilancie OZE?

Kritérium A0 je natoľko prísne, že vo väčšine prípadov je nutné riešiť posúdenie alternatív a použitia

Štruktúra vypracovania energetickeho certifikátu na dosiahnutie A0 nás núti prehodnotiť každú oblasť, ktorá sa podieľa na energetickej náročnosti/ hospodárnosti budov.

vhodných systémov a zdrojov. Podmienkou dosiahnutia A0 okrem splnenia energetickeho kritéria je aj bezpodmienečné použitie obnoviteľného zdroja energie. Takže otázka nie je či chceme, ale od februára 2022 musíme použiť OZE.

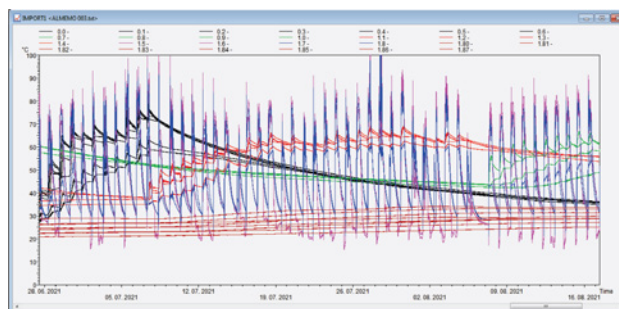
Postupnosť krokov začína pri architektonickom návrhu objektu: tvar budovy, poloha, veľkosť presklenia, orientácia na svetové strany, využívanie pasívnych prvkov objektu pre využitie tepelných ziskov a eliminácii tepelných záťaží v letnej prevádzke. Tieto kritériá nie sú podporené normami a sú výsledkom schopností a šikovnosti architekta.

Z pohľadu stavebných konštrukcií sú predpísané normové kritériá na vlastnosti obalových konštrukcií a normová merná potreba tepla. Trocha opomínanou problematikou je akumulácia schopnosť objektu, ktorá vplýva na využitie tepelných ziskov a priebeh regulácie dodávok energií do objektu. Budova pri dodržaní spomínaných zásad a noriem je pripravená na aplikáciu systémov zabezpečenia vnútorného prostredia, kde je priestor na OZE.

Pri rozhodovaní o systéme a prevádzke objektov sa kladie dôraz na úsporu energie často na úkor kvality vnútorného prostredia.

Príklad: školské budovy, kde zateplenie a výmena okien s vysokou tesnosťou spôsobujú veľmi nízke hodnoty výmeny vzduchu s následkom niekoľkonásobného prekročenia koncentrácie CO₂, čo je jeden z parametrov indikácie kvality vzduchu. V takých prípadoch je riešením rekuperácia energie vetraného vzduchu.

OZE ako solárne teplovodné systémy a tepelné čerpadlá sú z pohľadu účinnosti veľmi závislé od výstupnej teploty. Priaznivá je preto kombinácia s nízkoteplotnými systémami (veľkoplošné vykurovanie podlahové, stenové, stropné,...). Veľkoplošné systémy ponúkajú možnosť aj pasívneho chladenia, ktoré je v súčasnosti energeticky najúčinnjším spôsobom dodávky chladu do priestorov.

Priebeh meraní solárnych panelov a akumulácie tepla

Okrem vykurovania a chladenia podľa kategórie objektu na energetickú triedu majú vplyv aj ohrev teplej vody a osvetlenie. Vo všetkých spomínaných prípadoch sa posudzujú systémy emisií, distribúcie, akumulácie a výroby energií komplexne.

Posledným kritériom na dosiahnutie energetickej triedy A0, a často rozhodujúcim je druh použitej primárnej energie (elektrina, plyn, biomasa, ...).

Najmenej výhodná je v tomto porovnaní elektrická energia, čo spôsobuje až nemožnosť dosiahnuť kategóriu A0. Cestou je náhrada elektrinou vyrobenou z OZE (fotovoltaika). Priaznivým riešením je použitie tepelných čerpadiel, ktoré znižujú potrebu elektrickej energie na pohon cca na 1/4 potreby voči priamemu elektrickému ohrevu. Vtedy je potreba fotovoltaiky výrazne znížená. Použitie plynu ako fosilného paliva je z pohľadu budúcnosti neperspektívne (nie je to obnoviteľný zdroj, závislosť na dovoze zo zahraničia). Biomasa vo forme dreva je pre certifikáciu najvýhodnejšia (biomasa je pre produkciu emisií CO₂ neutrálna, pri svojom raste spotrebovala CO₂, pri spálení to isté množstvo uvoľní do atmosféry). ALE! Sme v období nutnosti ZNIŽOVAŤ emisie CO₂, stabilizácie klímy a udržanie vodného cyklu v atmosfére, nevyhnutného pre trvalú udržateľnosť. Preto perspektívne pestovanie biomasy na energetické účely sa nejaví ako optimálne riešenie.

Aké by boli podľa Vás najúčinnější kroky štátu k zvýšeniu využívania OZE?

Terajší spôsob podpory OZE je formou dotácií pri ich výstavbe, alebo priaznivou výkupnou cenou elektrickej energie vyrobenej z OZE. Produkcie emisií CO₂ pri veľkých zdrojoch sú kontrolované a limitované povolenkami. Platby za nadmerné emisie tvoria fondy na podporu zníženia energetickej náročnosti budov a podporu OZE. Kritériá sú nastavené. Hlavným motorom napriek uvedomenému správaniu a rozhodovaniu investorov je a bude ekonomické kritérium. Na tejto oblasti treba pracovať v úzkej súčinnosti spotrebiteľného, podnikateľského a štátneho sektoru. Pri veľkých investíciách (napr. geotermálna energia, teplárne, spaľovne, ...) to bude nutné s aktívnou účasťou štátu, ktorá bude garantovať aj vhodné podnikateľské prostredie.

Zdroje tepla je nutné deliť na vynútené (spaľovne odpadov, ...), ktoré by mali byť uprednostňované a ostatné energetické zdroje. V súčasnej situácii na svetovej scéne je nutné podporiť každý zdroj, ktorý zníži našu energetickú závislosť, podporí energetický, priemyselný sektor a zamestnanosť na Slovensku.

Výraznou podporou OZE bude umožniť dodávky energií aj z menších systémov OZE do distribučných

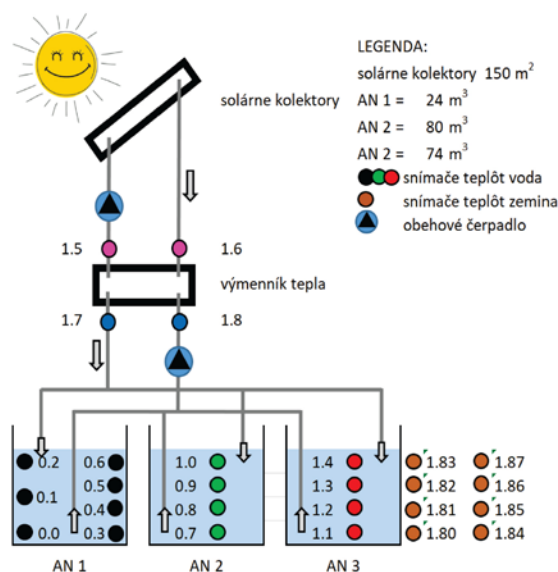

Schéma meracích bodov solárneho systému VUKONZE dlhodobá akumulácia tepla

sietí, vytvorením technických a legislatívnych podmienok.

Keďže diskusiu vedieme hlavne v oblasti energetiky pre budovy a bývanie, uvádzam racionálny spôsob transformácie budov.

Prvým a zásadným krokom je podpora energetickej efektívnosti (zateplenie, rekuperácia tepla, regulácia, technické úpravy systémov, ...) v duchu hesla najlacnejšia energia je tá, ktorú ušetríme.

Znížením energetickej efektívnosti môžeme navrhovať zdroje s menšími výkonmi, čo má priaznivý dopad na investičné náklady.

Využívanie takých zdrojov, ktoré majú nízku produkciu emisií CO₂, čím sa zabezpečia znížené náklady spojené s poplatkami za emisie vypúšťané do ovzdušia.

Využívanie OZE, ktoré na rozdiel od fosilných palív nie sú výrazne ovplyvnené nárastom budúcich cien.

Navrhovanie takých systémov dodávky tepla (nízko-templotné a veľkoplošné sálavé systémy, ...), ktoré umožnia využívanie OZE a zvyšujú účinnosť výroby a transformácie energie (tepelné čerpadlá, teplovodné solárne systémy, ...).

Aj keď to uvádzam na záver, je to ale prvoradé kritérium, dodržanie požadovanej kvality prostredia budov, ktorá má priaznivý vplyv na zdravie a produktivitu práce ľudí.

Pevne verím, že nastúpená cesta je správna, a spoločným úsilím stanovené ciele dosiahneme.

Nekonečné problémy s umiestnením novostavby rodinného domu v obciach s úzkymi pozemkami

Ivan Pauer

prezident stavebnej komory Slovenskej republiky

Pozorujeme stále viac nedostatok pozemkov pre výstavbu rodinných domov v mestách, ale už aj obciach. Nie je už neobvyklé, že stavebný investor (stavebník) má pozemok široký 9; 10. prípadne 11.m a dlhý 100 a viac metrov. Pri umiestňovaní stavby na takomto úzkom pozemku chce mať stavebník svoj dom čo najbližšie k miestnej komunikácii, aby mal čo najkratšie prípojky energií a médií, prípadne kanalizácie.

S amozrejme, budúci dom potrebuje okná a musí tiež okrem iných technických a zákonných podmienok spĺňať aj požiaru bezpečnosť. V tejto situácii sa veľmi často stáva, že stavebný úrad chce dodržať tradičnú líniu stavebnej čiary od ulice, prípadne chce byť ústretový stavebníkovi, niekedy aj za každú cenu, nech sú dôvody akékoľvek. Väčšinou sa stretávame so stanoviskom úradu, že zodpovedá projektant, čo je síce do značnej miery pravda, ale nie vždy projektant umiestni objekt v takýchto prípadoch správne podľa predpisov a noriem, ale nikto to nekontroluje. Preto by mal aj stavebný úrad preveriť aspoň základné podmienky umiestnenia stavby na veľmi úzkych pozemkoch v tesnej blízkosti susedných stavieb. Pre stavebný úrad je to zvyčajne naozaj dosť ťažká situácia, hlavne z osobného pohľadu menšieho mesta, alebo obce.

Stáva sa nám, že občania sa sťažujú na vydané územné rozhodnutie a stavebné povolenie výstavby rodinného domu v tesnej blízkosti ich rodinných domov, t.j. niekedy menej ako 5m medzi domami. Môžeme si veci vysvetliť na modelovom prípade, ktorý sme nedávno úspešne pomohli riešiť.

O čo teda ide. V obci kdesi na strednom Slovensku sa rozhodol jeden z miestnych podnikateľov stavať rodinný dom na pozemku širokom cca 10,00 m a dlhom cca 118,00 m. Podľa projektu a situačného umiestnenia budúceho rodinného domu mal byť dom umiestnený cca 24,00m od miestnej komunikácie medzi susedným jestvujúcim rodinným domom vo vzdialenosti cca 4,60m a cca 4,60m od hospodárskej budo-

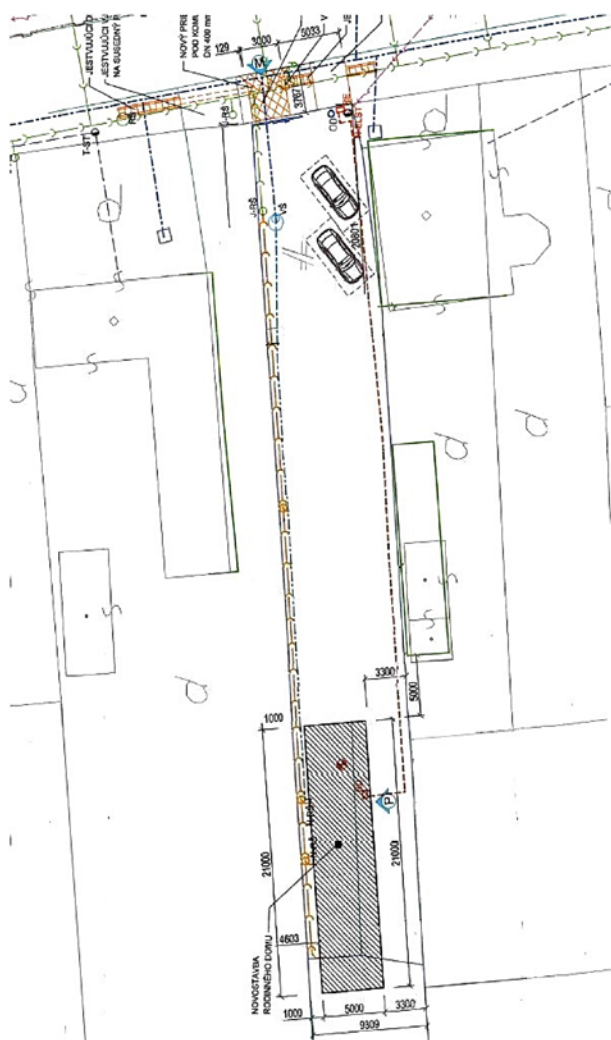
vy druhého suseda a cca 4,80m od jestvujúceho rodinného domu tiež toho suseda.

Ďalším problémom je, že zo strany jedného zo susedov má podľa projektu stavebník umiestnené okná z obývacej izby, zo spálne, z kuchyne a zo schodiska v smere na dvor a do okien rodinného domu suseda. Vlastníci dotknutých susedných parciel už počas stavebného konania, povedzme v roku 2018 vo veci umiestnenia štyroch veľkých okien a umiestnenia stavby podali námietky na príslušný stavebný úrad, ale ten námietkam nevyhovel a stavebné povolenie vydal. Susedia z oboch strán pozemku stavebníka podali odvolanie voči vydanému stavebnému povoleniu na stavebný odbor okresného úradu. Okresný úrad zistil, že nebolo vykonané územné rozhodnutie a pôvodné stavebné povolenie svojim rozhodnutím zrušil a v roku 2019 vrátil na územné konanie. Pripomienkami – vecnými námietkami susedov sa nezaoberal.

Miestny stavebný úrad v roku 2020 vydal územné rozhodnutie na pôvodnom mieste podľa pôvodného projektu a v rámci neho stavebníkovi určil vyriešiť otázku umiestnenia okien. Stavebný úrad 2x predĺžil stavebníkovi lehotu na dodanie opravenej dokumentácie. Stavebník napokon „opravený“ projekt s mierne menším rozmerom okien priniesol a následne sa uskutočnilo nové konanie s obhliadkou miesta stavby. Susedia opätovne vzniesli námietky voči umiestneniu budovy a voči oknám. Stavebný úrad opäť neakceptoval námietky susedov a vydal nové stavebné povolenie. Susedia sa znovu odvolali na stavebný odbor Okresného úradu, ale ten stavebné povolenie potvrdil

Taktiež sme toho odborného názoru, že umiestnenie budúcej stavby rodinného domu v zmysle vyhlášky č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb podľa ustanovenia § 4 písm. k) zabezpečiť, aby sa pri vypracúvaní projektovej dokumentácie stavieb, pri uskutočňovaní stavieb a pri ich užívaní, ako aj pri zmene užívania stavieb riešili a dodržiavali požiadavky protipožiarnnej bezpečnosti stavieb a zákona č. 314/2001 Z. z., Zákon o ochrane pred požiarmi v platnom znení v čase vypracovania projektu a návrhu umiestnenia stavby, **túto podmienku ochrany pred požiarmi z dôvodu nedodržania minimálnych vzdialeností navrhovanej stavby od hranice susedných pozemkov a existujúcich stavebných objektov vôbec nespĺňa!**

Nedodržaním vzdialeností od hraníc a stavebných objektov, ktoré sú v projekte navrhnuté v rozpore s ustanoveniami vyhlášky č. 532/2002 Z. z., v rozpore so zá-

Odpôčítané umiestnenie budovy podľa platných predpisov

komom č. 314/2001 Z. z. a vyhláškou č. 94/2004 Z. z. **je zásadne zasiahnuté do vlastníckych práv vlastníkov susedných parciel** tým, že budúca dvojpodlažná budova má požiarnu vzdialenosť od hranice parcely č. X **len cca 1m a od budovy na tejto parcele len cca 4 m**; od hranice parcely č. X je navrhovaná budova cca **3,3 m** a od existujúcej budovy rodinného domu na tejto parcele **len cca 5,9 m!**

Na základe uvedených skutočností v predloženej dokumentácii odporúčame aj v záujme požiarnnej bezpečnosti navrhovanej novostavby umiestniť navrhovanú novostavbu v súlade s § 6 ods. 5. vyhlášky č. 532/2002 Z. z., t.j. podľa nového posúdenia požiarnnej ochrany budov v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. a vyhláškou č. 94/2004 Z. z. tak, aby navrhovaná novostavba bola umiestnená z požiarnneho hľadiska v bezpečnej vzdialenosti od najbližšieho existujúceho stavebného objektu, t. j. objektu na parcele č. XXX, ktorý sa nachádza v tesnej blízkosti hranice pozemkov č. XXX a XXX. Orientačný návrh v súlade s uvedenými predpismi: Je zaujímavý postoj aj tohto stavebníka, ktorý tvrdohlavo trvá na pôvodnom umiestnení svojho budúceho rodinného domu medzi dvomi rodinnými domami z rokov cca 1943 a 1950, ktoré v konečnom dôsledku sú potenciálnym požiarnym rizikom pre jeho budúci dom. Je ťažko pochopiteľné aj stanovisko miestneho stavebného úradu, keď neberie do úvahy námietky dotknutých účastníkov stavebného konania. Myslím si, že úrad si zbytočne vyrába problémy a navyše prácu, i keď je možné tušiť niekoľko príčin prečo koná, ako koná. Žiaľ nie je to jediný takýto zbytočný prípad s akým sa stretávame, je to jeden z viacerých, ktorý sme pomohli riešiť. Vybrali sme ho len, ako model zo života aj s jedným z možných riešení.

Máme však obavu, že po schválení tzv. „Nového stavebného zákona“ a údajného zjednodušenia stavebných konaní jednoduchých a drobných stavieb, podobných a viac komplikovaných prípadov vďaka svetovo unikátnej elektronizácii programom, ktorý podľa našich známych úradníkov ešte nikto nevidel, len pribudne...

Podľa návrhu nového zákona to majú byť stavebné úrady, ktoré budú rozhodovať o nezrovnalostiach a sporoch s umiestnením budovy a jej výstavby... Myslíme, že sa veľmi nebudeme mýliť a že v konečnom dôsledku s takmer určitou budú spory riešiť už teraz extrémne zahltené súdy, ako posledná inštancia a roky budú opäť letieť.

Ako bude vyzerat nová vlna školských stavieb na Slovensku?

SAR/MSA Andrea Londáková

Larsson Lindstrand Palme Arkitektkontor

Architektúra školských stavieb sa u nás donedávna pohybovala len v teoretických rovinách, čo je vzhľadom na naše zastaralé a často novým požiadavkám nevyhovujúce školy, či škôlky prekvapivé. Nové oceňované realizácie súkromnej školy a škôlky Guliver, inšpirované severským prístupom, nám ukazujú nové možnosti. Vo Švédsku školské stavby realizuje v podstate len verejný sektor, s ktorým ako architektka špecializujúca sa na občianske stavby dlhodobo spolupracujem. Ako sa teda na nové školské stavby môžu pripraviť samosprávy na Slovensku a načo by si mali dať pozor?

Guliver: vzor pre nové školské stavby?

Jedna zo stavieb nominovaných na tohtoročnú prestížnu cenu za architektúru CE ZA AR je Súkromná základná Škola Guliver v Banskej Štiavnici z dielne ateliéru architekta Richarda Murgaša. V novodobej histórii Slovenska nemá v oblasti občianskych, školských stavieb obdoby. Sama porota ocenenia hovorí o “zjave” a “majstrovskom diele” a nie sú to len odborníci, ktorí ju vedia oceniť. Predchádzajúcej realizácií rovnakého ateliéru aj investora nesúcu rovnaké meno - Súkromná škôlka Guliver, ktorá získala ocenenie CE ZA AR 16 a navyše aj cenu Dušana Jurkoviča sa dostalo ešte o niečo hodnotnejšieho ocenenia. Sami užívatelia

Práve takéto vydarené domáce príklady môžu ukázať aj samosprávam, že sa výzvy chýbajúcej infraštruktúry občianskych stavieb netreba báť. Nie každý si súkromné školy môže dovoliť a práve kvalitné verejné školy a škôlky výrazne prispievajú k udržaniu, či prilákaniu rodín s deťmi aj do menších obcí, či miest.

stavby, deti, vraj v prvé dni nechceli z novej škôlky ani odísť domov, tak si ju užívali. Práve takéto vydarené domáce príklady môžu ukázať aj samosprávam, že sa výzvy chýbajúcej infraštruktúry občianskych stavieb netreba báť. Nie každý si súkromné školy môže dovoliť a práve kvalitné verejné školy a škôlky výrazne prispievajú k udržaniu, či prilákaniu rodín s deťmi aj

do menších obcí, či miest. Mnohé, samozrejme, nemajú prostriedky súkromného investora a mnohým v tejto oblasti chýbajú skúsenosti. Zdá sa však, že samosprávam svitá na lepšie časy. Plán obnovy ráta s finančnou pomocou na stavbu verejných/verejnoprospešných budov. Samosprávy by sa mohli inšpirovať severskými krajinami, kde sú mestá a obce veľmi proaktívne a dokážu celý proces stavby viesť.

Princípy navrhovania školských stavieb pre tretie tisícročie

Súkromná škola Guliver je u nás vnímaná ako zvláštnosť pretože podľa slov architekta nasleduje príklad zahraničných, najmä severských škôl. Základ typických škôl postavených u nás najmä za minulého režimu, ktoré si asi každý z nás pamätá, tvoria kmeňové triedy, ktoré spája väčšinou dlhá, často tmavá chodba s jedným hlavným vstupom do školy pre všetkých. Špecializované miestnosti ako chemické či jazykové učebne sú u nás charakteristické najmä pre stredné školy.

V severských krajinách sa však vývoj školských stavieb o niečo posunul a dnes školy vyzerajú úplne inak. Dlhé tmavé chodby v občianskych rovnako, ako tých bytových stavbách vnímame ako drahý, no málo využívaný a teda neefektívny priestor. Preto triedy spájame s výrazne väčším funkčným priestorom tzv. “námetím”, kde navyše umiestňujeme šatne, toalety, či kabinety učiteľov. Samotné námestie predstavuje obytný priestor pre deti, kde sa zhromažďujú cez prestávky, pracujú v skupinách pod dohľadom učiteľa, alebo si tam po škole robia úlohy. Na rozdiel od prístu-

pu u nás, kde po chodbách treba byť potichu a 'zhromažďovanie žiakov je nežiadúce', vyspelý severský systém - a stavby - je postavený na podpore detskej zvedavosti, hravosti a živosti.

Priestorové špecifiká severského typu škôl

Škola Guliver sa inšpirovala severom aj v prípade špecializovaných učební. Tie navrhujeme už na základnej škole a spravidla ich tvoria samostatné miestnosti na chémiu, prácu s drevom, textilom, obrazom, miestnosti na hudobnú výchovu a tiež tzv. kultúrna škola, ktorú dopĺňa školská knižnica. Špecifikom je učebňa "domácnosti", kde sa deti učia variť, piecť, prať a žehliť, aby sa rodičia vyhli "mama hotelu". Každú kmeňovú triedu charakteristickú variabilným sedením tu dopĺňa 1-2 menších miestnosti na skupinové štúdium. Škola Guliver sa tiež inšpirovala "klastrami", ktoré vo Švédsku uprednostňujú niektoré samosprávy. Znamená to, že kmeňové triedy sú ďalej rozdelené do skupín po dvoch-troch ročníkoch s vlastnými vstupmi a šatňami. To zjednodušuje organizáciu školy a tiež to umožňuje učiteľom mať lepší prehľad. Aj v dôzre na presvetlenie, ventiláciu, ekologické princípy a materiálové prevedenie je vidieť, že sa architekti inšpirovali severom, no výsledok ešte úplne nedosahuje tieto zahraničné štandardy.

Náš priestor na rast

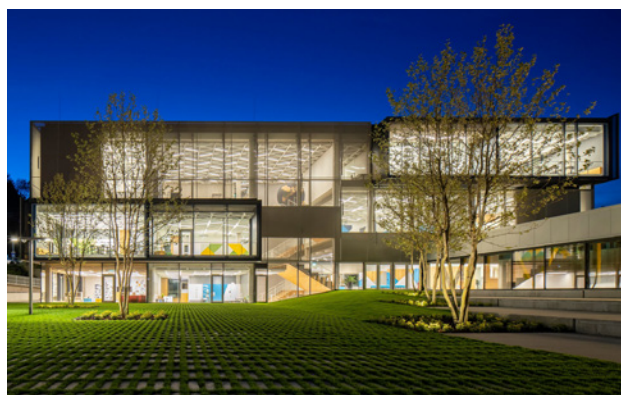
Navrhovanie školských stavieb je o niečo zložitejšie, než navrhovanie bytových, či kancelárskych stavieb.

Navrhovanie školských stavieb je o niečo zložitejšie, než navrhovanie bytových, či kancelárskych stavieb. Na jednu stranu sa výrazne zväčší okruh zainteresovaných strán a tiež dokumentov a na druhú stranu školská stavba neprináša rýchlu návratnosť.

Na jednu stranu sa výrazne zväčší okruh zainteresovaných strán a tiež dokumentov a na druhú stranu školská stavba neprináša rýchlu návratnosť. Školské stavby zostávajú v portfóliu vlastníka, priamo vychovávajú svojich užívateľov a vytvárajú priestor na vývoj nových generácií. Sú prvým stykom nových občanov s ich krajinou. Kvalita nášho prostredia, osnov, a našich učiteľov nás formuje ako ľudí. Architektúra tu ide ruka v ruku s typom výučby a samotným školským systémom.

Švédske školy majú za cieľ vychovať z dieťaťa samostatného, silného a kriticky zmyslajúceho jednotlivca, čomu zodpovedá aj ich architektúra. U nás ešte mnohí vnímame školstvo len na jeho čisto bazálnej úrovni a nad dlhodobou víziou sa väčšinou až tak nezamýšľame, čoho dôsledky vidíme aj na našich nových školských stavbách.

Švédske školy majú za cieľ vychovať z dieťaťa samostatného, silného a kriticky zmyslajúceho jednotlivca, čomu zodpovedá aj ich architektúra. U nás ešte mnohí vnímame školstvo len na jeho čisto bazálnej úrovni a nad dlhodobou víziou sa väčšinou až tak nezamýšľame, čoho dôsledky vidíme aj na našich nových školských stavbách. Napríklad aj vzorový Guliver sa síce inšpiruje vzhľadom severských škôl, no miestami mu chýba pochopenie ich filozofie. Z úzkych tmavých chodieb sa stali priestranné a presvetlené, ale na rozdiel od severského konceptu 'námestia', tu ostávajú do vysokej miery nevyužitú. Kmeňové triedy sú pekné a nové, no chýba v nich severská variabilita. Inšpirovanie sa architektúrou viac rozvinutých krajín je určite dôležitý krok, no musí vychádzať aj z nového prístupu ku školstvu, inak skončíme s peknou, no prázdnu schránkou, ktorá nebude úplne

fungovať. Samosprávy by preto do tohto procesu mali vstúpiť s jasným zámerom, prístupom a dlhodobou víziou.

Nástroje pre samosprávy

Samosprávy do tohto procesu môžu vstúpiť ako klienti tak, že si za pomoci konzultanta - architekta spravia prehľad a pripraví riadiaci dokument. Ak ide len o menší projekt, stačí lokálny program (zoznam miestností s ich veľkosťami) prípadne referenčné projekty. V projekte školy Guliver tento dokument pripravil architekt s investorom. V prípade, že samospráva má dlhodobejšiu víziu rozvoja, ku ktorej patria viaceré školské stavby, ideálny je tzv. "Funkčný pro-

Priestorové a dispozičné riešenie škôl, či škôlok je špecifické vzhľadom na spôsob výučby a celkový prístup ku žiakovi, preto je ideálne, aby si samospráva najprv s konzultantom prešla rôzne typy škôlok či škôl, ich výhody a nevýhody a potom želaný výsledok opísali v tomto dokumente, ktorý je rozdelený na architektonickú a krajinársku časť.

gram", ktorého súčasťou je aj lokálny program. Samosprávy tak detailnejšie špecifikujú svoje požiadavky na školské stavby. Je založený na zákone o školstve, stavebnom zákone, zákone o pracovnom prostredí, ale obsahuje aj napríklad referenčné budovy, diagramy, atď. Priestorové a dispozičné riešenie škôl, či škôlok je špecifické vzhľadom na spôsob výučby a celkový prístup ku žiakovi, preto je ideálne, aby si samospráva najprv s konzultantom prešla rôzne typy škôlok či škôl, ich výhody a nevýhody a potom želaný výsledok opísali v tomto dokumente, ktorý je rozdelený na architektonickú a krajinársku časť. Samospráva si body v pripravovanom funkčnom programe prechádza so svojimi reprezentantmi škôl tak, aby pries-

torové riešenie najlepšie fungovalo pre jeho užívateľov. Tento dokument dostáva každý architekt, ktorý získal zákazku od mesta a na základe neho navrhne novú školskú stavbu v konverzácii so samosprávou, zástupcami školy a niekedy aj deťmi.

Rámcové súťaže u nás

Na Slovensku sa nám rozbehlo viacero súťaží na renováciu školských stavieb, bývajú to skôr o niečo menšie projekty a ich vyhlasovanie zvykne prebiehať pod záštitou Slovenskej komory architektov. Hlavné mesto k nám už prinieslo koncept rámcových dohôd, na ten môže samospráva vypísať súťaž, ak očakáva viacero menších, či väčších projektov z verejných financií. Pre samosprávy je jednoduchšie a efektívnejšie vypísať jednu súťaž na napríklad 4 roky spolupráce, než vyhlasovať možno 10 rôznych súťaží na menšie, či väčšie projekty v tom istom období. Prvé tri architektonické ateliéry, ktoré sa na súťaž prihlasujú so zoznamom svojich referencií, potom dostávajú percento so zákazok. Švédske mestá skoro nikdy nevypisujú súťaž na konkrétnu stavbu, ale rovno na rámcovú dohodu. Školské stavby na Slovensku majú veľký potenciál a oceňovaná súkromná Škola Guliver je toho dôkazom. Inšpirovanie sa severom v zmysle zaktualizovania ako architektúry školských stavieb tak nášho školstva nám môže len pomôcť. Informované a pripravené samosprávy majú tak príležitosť k prosperite a lokálny, či funkčný program, sú kvalitným nástrojom k naplneniu tohto potenciálu.

Zdroje:

Funktionsprogram för förskolor, Ekerö kommun, LLP arkitektkontor, 2021

<https://www.archinfo.sk/diela/obcianska-stavba/sukromna-zakladna-skola-guliver-v-banskej-stiavnici.html>

<https://www.archinfo.sk/diela/obcianska-stavba/matrska-skola-guliver.html>

<https://dennikn.sk/2553959/inspiracia-pre-stat-sukromna-zakladna-skola-guliver-dviha-latku-budovam-pre-vzdelavanie/>

Vedúci zamestnanec stavebného úradu vo vzťahu k riadeniu ľudských zdrojov

Dr. Jozef Sýkora, MBA

kontrolór v územnej samospráve a interný kontrolór v štátnych organizáciách

Zamestnanci – ľudské zdroje – sú nenahraditeľné pre úspech ktorejkoľvek organizácie (ďalej v príspevku len subjektu verejnej správy alebo stavebný úsek, či oddelenie). Z toho vyplýva, že by sa malo s nimi nakladať aspoň s takou starostlivosťou, s akou spravujeme finančné, kapitálové a materiálové zdroje v sektore verejnej správy. Avšak príliš často je riadenie ľudských zdrojov považované za okrajovú funkciu, ktorá len málo pôsobí ako na schopnosť organizácie poskytovať služby zákazníkom – občanom, iným subjektom verejnej správy (založeným alebo zriadeným organizáciám, prípadne iným subjektom, ktoré sú zaradené do sektora verejnej správy, či tretím stranám (štátnym orgánom, investorom, stavebníkom, občanom)).

Náš motivačný príspevok je zložený z troch oblastí, a to charakteristike ľudských zdrojov s ohľadom na ich základné ciele a úlohy vedúceho zamestnanca, či vedúceho orgánu verejnej správy. Riadenie, vedenie (management) zamestnancov sa viaže i na asertívne techniky správania. V poslednej časti príspevku sa zameriavame na model asertívneho správania spolu s definovaním techník správania vzhľadom na prácu vedúceho zamestnanca v sektore verejnej správy, ktorý vykonáva prácu vo verejnom záujme. Príspevok približuje čitateľovi (pozn. autora: príspevok je nepochybne prínosom nie len pre vedúceho zamestnanca) techniky asertívneho správania zameraného na oblasť verejnej správy pre každodenný život.

Konkurenčná výhoda a jej dosiahnutie sa nespája so sektorom verejnej správy, a to preto možno spomenúť, že ľudské zdroje predstavujú vo verejnej správe zamestnancov, ktorí pracujú nielen vo verejnom záujme (zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov) ale aj zamestnancov s prevahou manuálnej, fyzickej, či remeselnej práce.

11 základných cieľov vedúceho zamestnanca vo vzťahu k zamestnancom

Riadenie ľudských zdrojov dosahuje svoj hlavný cieľ plnením dvoch základných úloh zameraných na:

1. zabezpečenie potrebného počtu zamestnancov v požadovanej profesijnej (zákonnej) i kvalifikačnej štruktúre a v dynamickom súlade s cieľmi a zákonným rámcom subjektu verejnej správy. To znamená, že riadenie ľudských zdrojov musí pružne zohľadňovať okrem počtu a požiadaviek pracovných miest aj ich prípadnú premenlivosť.
2. zosúladienie správania zamestnancov so strategickými cieľmi subjektu verejnej správy.

Efektívne plnenie týchto základných úloh riadenia ľudských zdrojov vyžaduje širokú paletu rôznych činností, ktoré sa zvyknú označovať ako personálne funkcie.

Rozumie sa tým efektívne fungovanie zamestnancov, ktoré predpokladá ich systematické vzdelávanie a rozvoj, ako aj efektívne využívanie ich pracovných schopností pomocou adekvátnych stimulačných nástrojov.

Efektívne plnenie týchto základných úloh riadenia ľudských zdrojov vyžaduje širokú paletu rôznych činností, ktoré sa zvyknú označovať ako personálne funkcie. Tie vlastne naplňajú obsah riadenia ľudských zdrojov, ktorý sa dynamicky mení. Prejavuje sa to

v rôznych prístupoch pri rozpracovaní jednotlivých činností, ako aj ich praktickej aplikácii. Súvisia s tým aj rôzne názory na klasifikáciu funkcií riadenia ľudských zdrojov. Rozdiely sa týkajú jednak vecného obsahu jednotlivých funkcií, jednak šírky záberu na problematiku riadenia ľudských zdrojov. V tejto súvislosti je však potrebné zdôrazniť, že aj keď možno uplatniť rôzne kritériá klasifikácie, mal by sa pritom rešpektovať celostný pohľad na ľudské zdroje v danom subjekte v sektore verejnej správy a systémová prepojenosť jednotlivých funkcií. Na základe analýzy jednotlivých názorov v odbornej literatúre a poznatkov z praxe riadenia ľudských zdrojov v rámci sektora verejnej správy ako aj mimo neho (tretie strany) možno vymedziť jeho funkcie v logickej nadväznosti takto:

1. Strategické riadenie ľudských zdrojov zabezpečuje integráciu riadenia ľudských zdrojov so strategickými potrebami subjektu verejnej správy prostredníctvom aktivít strategického riadenia ľudských zdrojov.
2. Plánovanie ľudských zdrojov zabezpečuje adekvátne personálne činnosti na splnenie zámerov a cieľov a tým aj ich integráciu v rámci riadenia ľudských zdrojov, ako aj zakomponovanie od celkového plánovacieho a hodnotiaceho procesu subjektu.
3. Analýza práce (analýza pracovných miest) znamená systematické zhromažďovanie a vyhodnocovanie informácií o obsahu práce, podmienkach jej vykonávania a požiadavkách na držiteľov týchto pracovných miest, ako aj aktualizáciu všetkých informácií.
4. Rozmiestňovanie zamestnancov a skončenie pracovného pomeru predstavujú aktivity súvisiace s prijímaním a adaptáciou nových zamestnancov, ale takisto s funkčným postupom (povýšením), preradením na inú prácu, penzionovaním a prepúšťaním zamestnancov.
5. Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov znamenajú zabezpečenie nepretržitého vzdelávania zamestnancov v nadväznosti na potreby subjektu verejnej správy (školenia osvojovacie, kompetenčné alebo certifikačné pre výkon špecifických funkcií – napríklad prenesený výkon štátnej správy). Osvojovacie sú školenia zamerané na pochopenie zákonnej dikcie pre výkon pracovnej činnosti v zmysle pracovnej náplne zodpovedného zamestnanca.
6. Riadenie a plánovanie kariéry predstavujú aktivity, prostredníctvom ktorých sa zabezpečuje rozvoj zamestnancov tak, aby si príslušný subjekt zastúpený vedúcim orgánom verejnej správy pripravil potrebné množstvo kvalifikovaných nástupcov zodpovedajúcich budúcim požiadavkám a zároveň sa profiloval postup (rast) jednotlivca (zamestnanca).
7. Riadenie pracovného výkonu je nástrojom dosahovania lepších výsledkov daného oddelenia/ subjektu verejnej správy a jednotlivcov riadením výkonu v rámci dohodnutých plánovaných cieľov,

noriam a požadovaných schopností, pre ktoré je východiskom hodnotenie pracovného výkonu (hodnotenie zamestnancov).

8. Odmeňovanie zamestnancov predstavuje vzájomne prepojené politiky, procesy a postupy pri odmeňovaní zamestnancov v nadväznosti na ich prínos, kompetencie a trhovú hodnotu a pozostáva z peňažných i nepeňažných odmien a rôznych zamestnaneckých výhod.
9. Pracovné vzťahy môžu mať svoju formálnu podobu upravenú rôznymi pravidlami, normami, resp. zákonmi, ale i neformálnu podobu, ktorá je dôsledkom rôznych príležitostných osobných kontaktov. Osobitné postavenie majú vzťahy medzi odborními a zamestnávateľom upravované celoštátnymi zákonnými normami.
10. Pracovné podmienky predstavujú komplex podmienok, ktoré pôsobia na človeka v pracovnom procese, vplývajú na jeho efektívny priebeh a determinujú kvalitu pracovného života, pričom určujúci vplyv má charakter vykonávanej práce, technologické postupy a technická vybavenosť, úroveň deľby práce a kooperácie, štýl vedenia ľudí, systémy motivácie a stimulácie, faktory pracovného prostredia, bezpečnosť práce a časové podmienky práce.
11. Personálny informačný systém zabezpečuje dostatok presných a aktuálnych informácií o zamestnancoch, pracovných miestach, personálnych činnostiach, situácii na trhu práce a umožňuje vyhodnocovanie rôznych aspektov riadenia ľudí ako nevyhnutej podmienky na cielavedomé formovanie pracovného potenciálu.

Riadenie, vedenie a motivovanie zamestnancov sa zakladajú na systémoch, metódach a nástrojoch riadenia ľudských zdrojov. Vedúci zamestnanci sú hlavnými aktérmi v tejto oblasti, pretože bezprostredne vykonávajú určité činnosti riadenia ľudských zdrojov.

Priamym vykonávateľom funkcií riadenia ľudských zdrojov sú vedúci zamestnanci všetkých úrovní riadenia príslušného subjektu verejnej správy (spravidla vedúci stavebných úradov a starostovia). Táto ich činnosť vyplýva z toho, že riadia a vedú ľudí prostredníctvom ktorých plnia stanovené ciele. Riadenie, vedenie a motivovanie zamestnancov sa zakladá na systémoch, metódach a nástrojoch riadenia ľudských zdrojov. Vedúci zamestnanci sú hlavnými aktérmi v tejto

oblasti, pretože bezprostredne vykonávajú určité činnosti riadenia ľudských zdrojov v rámci nimi riadených útvarov a organizačných jednotiek v subjekte verejnej správy.

Úlohy vedúceho zamestnanca

Vedúci zamestnanec plní najmä nasledujúce úlohy v riadení ľudí:

- podieľa sa na analýze pracovných miest, ich zdokonaľovaní opisov prác a špecifikácii požiadaviek na zamestnancov, ktorí by boli spôsobilí danú prácu (výkon práce vo verejnom záujme ako aj zamestnanci vykonávajúci manuálnu, či remeselnú prácu) vykonávať,
- zabezpečuje priebeh adaptačného procesu nových zamestnancov (efektívnu orientáciu a na danom pracovisku, ako aj ich postupnú socializáciu),
- podieľa sa na rozvoji a vzdelávaní zamestnancov (pomáha identifikovať potreby v oblasti školenia a osobného rozvoja, utvára podmienky na tvorbu individuálnych plánov a na získanie potrebných schopností, hodnotí dosiahnuté výsledky vzdelávania, vystupuje v úlohe školiteľa, poradcu i trénera),
- podieľa sa na vypracovaní kritérií hodnotenia pracovného výkonu zamestnancov, vedie záznamy o skutočnom výkone zamestnancov, vykonáva hodnotenie a informuje zamestnancov o výsledkoch hodnotenia, navrhuje odmeňovanie (pozn. autora: spravidla v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov písomne odôvodňuje priznanie odmeny zamestnancovi na príslušnom úseku/oddelení, za ktoré zodpovedá),

- vytvára a udržuje tvorivé pracovné vzťahy vo svojom tíme (uplatňuje vzhľadom na podmienky adekvátny štýl vedenia ľudí, podporuje komunikáciu, rieši konflikty),
- zhromažďuje, spracúva a rozširuje informácie pre potreby subjektu verejnej správy, či útvaru riadenia ľudských zdrojov, (informácie o problémoch s používaním systémov riadenia ľudí, o možnostiach ich zdokonalenia, systém dovolení a podobne).

Asertivita v pracovnom prostredí stavebného úseku

Čo je asertivita a ako ju možno charakterizovať?

Základným psychologickým predpokladom pozitívnej komunikácie na pracovisku je asertivita. Asertivita je z tohto hľadiska nenásilné vládne, ale pevné, sebavedomé a otvorené vyjadrovanie a presadzovanie svojho názoru, za rešpektovania slušnosti, taktu a ohľaduplnosti, pričom nie je obmedzovaná sloboda a práva spolupracovníka (iného zamestnanca, podriadeného, či stavebný úsek alebo oddelenie). Asertívna komunikácia je teda sebaapresadzujúca a rešpektujúca to isté právo aj pre iné osoby v rámci priateľných pravidiel, a to bez zbytočnej ústupnosti a agresivity.

Medzi základné asertívne techniky patrí (vo forme odporúčaní):

Obohraná gramofónová platňa – spočívajúca vo vytrvalom opakovanom uplatňovaní si svojho nároku. Uplatňuje sa proti manipulácii, presadzovaniu oprávneného nároku, alebo odmietanie neoprávnených požiadaviek.

Technika otvorených dverí – princípom je rozlíšenie pravdy od klamstva. S pravdou sa súhlasí a reaguje sa na ňu, na klamstvo a výmysly a ďalšie nehoráznosti sa vôbec nereaguje. Odpoveďou sú stručné útoky a invektívy (útočné prejavy) s pokojom prehliadania, pokiaľ možno sa vyhýbame nepokoju, sarkazmom a irónii. Uplatňuje sa pri neoprávnenej kritike.

Súhlas s oprávnenou osobou – kritika sa prijíma bez depresívnych pocitov, odporúča sa orientácia na nápravu kritizovaného stavu, vyhýbame sa obranným mechanizmom. Snažíme sa brať kritiku ako investíciu do budúcnosti. Kritiku v invektívach, agresivite i polopravdách odmietame, s výhodou použitia metódy "obohranej gramofónovej platni". Aj oprávnená kritika môže byť manipulačným prostriedkom.

Dotazovanie na nedostatky – technika spočívajúca v zisťovaní skutočných a objektívnych príčin kritického, vyčítavého a odmietaného postoja partnera. Snažíme sa zistiť ďalšie nedostatky a podrobnosti, ktoré partnerovi vadia, jeho predstavy o našom priateľnom

chovaní a aj pravú príčinu jeho nespokojnosti. Vyhýbame sa kritickému hodnoteniu svojho obchodného partnera, či zamestnanca, takisto aj hádkam, impertencií, klamstvu, polopravdám, ale využívame empatie, reakcie na pravdu, pozitívneho prejavu, kompromisu, kladných formulácií a úprimnej prezentácii nášho postoja.

Prijateľný kompromis – považuje sa za najlepšie riešenie, pretože sú uspokojené obe strany a obe s navrhnutým riešením súhlasia. Vyžaduje umenie načúvať, rešpektovať aj umenie ústupkov partnerovi či zamestnancovi.

Zvládnutie negatívnej asertivity – technika, ako zvládať vlastné omyly, chyby a nedostatky. Za tieto nedostatky sa nie je treba hanbiť, pretože človek nie je dokonalý. Odporúča sa tieto nedostatky priznať, súhlasiť s kritikou, nedostatky nerozoberať, ale poučiť sa z nich.

Sebaotvorenie – je technika, ktorá nás zbavuje hanby, učí nás ozvať sa, hovoriť za seba i o sebe, vyjadriť nesúhlas a názor, zvládnuť trému tým, že sa o nej hovorí... Jedná sa o umenie a odvahu hovoriť „To sa mi nepáči!“, „Nie!“, alebo používať slovo !Ja!“ a neschovávať sa za množné pomenovanie.

Umenie si požiadať o láskavosť – komplimenty, pochvaly, odmeny, povšimnutie a slovné „pohladenie“ majú priaznivý vplyv na psychiku človeka, máme si vedieť o to sami povedať. Pri pochvale okolo toho nie je dobré robiť okolky a treba dať prednosť radosti a pochvalu prijať.

Prostredníctvom aktívnej či pasívnej asertívnej komunikácie teda prenášame informácie, pocity, svoje názory, prania, nápady, očakávania a tiež aj požiadavky.

Snažíme sa o to, aby naše komunikovanie a prenos informácií zodpovedným zamestnancom na danom úseku pracoviska zapôsobilo na ľudí v našom okolí. Obvykle ich chceme doviesť k tomu, aby nás vypočuli, porozumeli nám, a veľmi často tiež k tomu, aby urobili niečo podľa nás alebo sa tak správali. Následne si predstavíme tie skutočnosti, ktoré sa pri asertívnej komunikácii využívajú. Rozlišujeme teda skutočnosti, ktoré vedúci zamestnanec vysiela (poskytuje) a prijíma. Obe skutočnosti sa spájajú so spätnou väzbou a predstavujú čitateľovi zrozumiteľný prehľad skutočností, ktoré sa týkajú spätnej väzby.

Efektívna asertívna spätná väzba, ktorú vedúci zamestnanec poskytuje, by mala byť:

- špecifická a vecná (zameraná na fakty a objektívne kritériá),
- názorná, využívajúca príklady,
- zdôrazňujúca silné stránky a možnosti rozvoja,
- podporujúca a rozvíjajúca dôveru,
- prenášaná s rešpektom a citom a postojom príjemcu (zamestnanca, kolegu),
- zohľadňujúca reálne možnosti a zároveň
- zameraná na pozitívnu zmenu.

Pri prijímaní asertívnej spätnej väzby by sa vedúci zamestnanci mali zamerať na:

- počúvanie a prejavovanie porozumenia,
- poskytovanie adekvátnych neverbálnych signálov,
- vyjasnenie si súvislostí,
- zaistenie času na spracovanie spätnej väzby,
- absenciu pocitu nadradenosti,
- vnímanie okolia a podnetov smerovaných od podriadených zamestnancov, vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme a
- uvážlivé rozhodnutie.

Asertivita sa spája okrem techník, ktoré boli predstavené v príspevku vyššie, aj so sériou pomocných skutočností, ktoré sa spájajú s asertívnou a vlúdnu komunikáciou v rámci pracovného prostredia, a to nielen v sektore verejnej správy.

Aké schopnosti a zručnosti by mal mať dobrý asertívny vedúci zamestnanec?

1. Vedúci zamestnanec hovorí stručne, pritom zrozumiteľne a výstižne, nezabudne sa presvedčiť, že iný kolega mu skutočne rozumel.
2. Vedúci zamestnanec si dáva pozor, aby z jeho hlasu, gest, mimiky či postoja nebola poznať ľahostajnosť, irónia, zľahčovanie a nezáujem.
3. Manipulačné techniky vedúceho zamestnanca vychádzajú zvnútra, nie sú hrané ani strojené.

4. Vedúci zamestnanec oceňuje a pochváli, pričom uzná aj iný názor.
5. Vedúci zamestnanec si rozširuje vlastný slovník, vyjadrovacie schopnosti a formulácie viet.
6. Vedúci zamestnanec počúva iné názory a nedotkne sa slovami iného. Takýto zamestnanec nesmeruje k otvorenému konfliktu s podriadeným či kolegom, ale vedie ku konštruktívnemu riešeniu problému.
7. Vedúci zamestnanec využíva účelné otázky a dáva druhému priestor na komentár, či vyjadrenie.
8. Vedúci zamestnanec sa drží určitého problému a témy ani pritom nehodnotí druhú stranu.
9. Vedúci zamestnanec sa snaží kontrolovať svoje emócie a dodržiava pravidlá fair-play.
10. Vedúci zamestnanec zvažuje každé slovo, pokojne hovorí, aby mu bolo rozumieť a nezabúda načúvať aj druhú stranu.
11. Vedúci zamestnanec sa chová priateľsky a nezištne, nepýši sa ani nepovyšuje nad podriadenými.
12. Vedúci zamestnanec nechce víťaziť nad inými, rád sa učí na vlastných chybách a na chybách druhých.
13. Vedúci zamestnanec je sebakritický a vie si priznať svoje osobné, či pracovné zlyhanie a snaží sa ich napraviť.

Posudzovanie vplyvov strategických materiálov a navrhovaných činností podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Ing. Milan Luciak

dlhoročný pracovník v problematike uplatňovania zákona č. 24/2006 Z.z.

Článok sa zaoberá právami a povinnosťami obcí pri schvaľovaní územných plánov a ich zmien a doplnkov a stavebných úradov v procese posudzovania strategických materiálov a navrhovaných činností podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie alebo ich zmien pred rozhodnutím o ich umiestnení alebo pred ich povolením podľa osobitných predpisov a následným povoľovacím konaním vo vzťahu k zákonu o posudzovaní vplyvov.

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), nadobudol účinnosť 1. februára 2006.

Podľa §3, písm. f) zákona - **navrhovaná činnosť alebo zmena navrhovanej činnosti** je realizácia stavieb, iných zariadení, realizačný zámer alebo iný zásah do prírodného prostredia alebo do krajiny, meniaci fyzické aspekty lokality vrátane ťažby nerastnej suroviny.

Podľa §3, písm. b) zákona - **posudzovanie vplyvov strategického dokumentu** (napr. územných plánov a ich zmien) je postup, v priebehu ktorého sa hodnotia pravdepodobné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie vrátane vplyvov na zdravie ľudí. K zákonu je vydaná **Vyhľadávka** Ministerstva životného prostredia SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie (posudková činnosť).

Druhy procesov

V závislosti od typu strategického materiálu, alebo typu navrhovanej činnosti a jej zaradenia podľa prílo-

hy č. 8 zákona do časti A alebo B, rozoznávame nasledovné druhy postupov:

- **zistovacie konanie** - predloženie oznámenia/zámeru, pripomienkovanie subjektami, vydanie rozhodnutia
 - **povinné hodnotenie** - predloženie oznámenia/zámeru, pripomienkovanie, určenie rozsahu hodnotenia, správa o hodnotení, vypracovanie posudku, vypracovanie záverečného stanoviska.
- V prípade podlimitných, alebo nezaradených navrhovaných činností alebo ich zmien neuvedených v prílohe č. 8, je možné kýmkoľvek podať podnet, a tak vzniká:
- konanie o **podnete** podľa §19.

Subjekty procesu posudzovania

Procesu zistovacieho konania alebo povinného hodnotenia sa zúčastňujú tieto subjekty (§3):

- príslušný orgán - je ním MŽP SR, OÚ ŽP, OÚ ŽP v sídle kraja
- navrhovateľ, obstarávateľ
- rezortný orgán
- **schvaľujúci orgán, povoľujúci orgán (napr. obec, stavebný úrad)**

- dotknutý orgán (len orgán štátnej správy)
- dotknutá obec, (môžu byť i viaceré dotknuté obce)
- verejnosť, dotknutá verejnosť, mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia
- odborne spôsobilá osoba (posudkár)

Na ktoré strategické dokumenty sa vzťahuje zákon 24/2006 z.z.

Podľa §4, ods. 1 zákona - predmetom posudzovania vplyvov strategických dokumentov (**povinné hodnotenie**) je strategický dokument pripravovaný pre oblasť poľnohospodárstva, lesníctva, rybárstva, priemyslu, energetiky, dopravy, odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, telekomunikácií, cestovného ruchu, **územného plánovania alebo využívania územia**, regionálneho rozvoja a životného prostredia, ako aj strategický dokument spolufinancovaný Európskou úniou, ktoré majú pravdepodobne významný vplyv na životné prostredie a zároveň vytvárajú rámec na schválenie niektorej z navrhovaných činností uvedených v prílohe č. 8 zákona, okrem strategických dokumentov, ktoré určujú využívanie malých území na miestnej úrovni (tie sa hodnotia v zisťovacom konaní).

Podľa §4, ods. 2 zákona sa v **zisťovacom konaní** hodnotí:

- a) strategický dokument, **neuvedený** v odseku 1, ktorý stanovuje rámec na schválenie niektorej z navrhovaných činností uvedených v prílohe č. 8 vrátane jeho zmeny,
- b) strategický dokument **uvedený** v odseku 1, ktorý určuje využitie malých území na miestnej úrovni,
- c) **malá** zmena strategického dokumentu uvedeného v odseku 1.

Postup pri hodnotení strategických dokumentov

Obstarávateľ zistí, či jeho strategický plán podlieha zisťovaciemu konaniu, alebo povinnému hodnoteniu (napr.

preskúmaním, či jeho strategický materiál spĺňa zaradenie do §4 ods. 1 alebo 2, alebo formou odbornej pomoci podľa § 54, ods. 2, písm. e) zákona na MŽP SR). Od toho závisí dĺžka procesu posudzovania.

Ak má povinnosť posúdiť strategický materiál podľa zákona – zabezpečí vypracovanie Oznámenia (osnova je v prílohe č. 2 zákona) a predloží ho na príslušný orgán. Keď nemá povinnosť posudzovania, obstarávateľ pokračuje v schvaľovacom konaní.

Príslušný orgán rozošle Oznámenie dotknutým orgánom, schvaľujúcemu orgánu a obci a zverejní ho na webovom sídle (enviroportal). Povinnosť zverejniť Oznámenie má aj obec (§6).

Subjekty posudzovania, vrátane verejnosti, zašlú do 15 dní na príslušný orgán stanovisko.

Príslušný orgán:

- v prípade zisťovacieho konania rozhodne (§7), či sa strategický plán bude ďalej posudzovať, alebo sa nebude ďalej posudzovať. Ak príslušný orgán rozhodne, že sa nebude ďalej posudzovať, proces hodnotenia je ukončený a obstarávateľ môže pokračovať v schvaľovacom procese,
- v prípade povinného hodnotenia, alebo v prípade rozhodnutia príslušného orgánu zo zisťovacieho konania o ďalšom posudzovaní - príslušný orgán (§8) po prerokovaní s obstarávateľom, schvaľujúcim orgánom, dotknutým orgánom a ak ide o strategický dokument s miestnym dosahom, aj s dotknutou obcou vypracováva **rozsah hodnotenia**.

V prípade zisťovacieho konania príslušný orgán rozhodne (§7), či sa strategický plán bude ďalej posudzovať, alebo sa nebude ďalej posudzovať. Ak príslušný orgán rozhodne, že sa nebude ďalej posudzovať, proces hodnotenia je ukončený a obstarávateľ môže pokračovať v schvaľovacom procese.

Na základe určeného rozsahu hodnotenia obstarávateľ zabezpečí vypracovanie Správy o hodnotení (osnova je v prílohe č. 4 – pre všeobecné typy strategických materiálov a v prílohe č. 5 – špeciálne pre územnoplánovacie materiály) a predloží ju spolu s návrhom strategického materiálu príslušnému orgánu (čiže dva dokumenty - §9 ods. 5 a 6).

Príslušný orgán rozošle Správu o hodnotení schvaľujúcemu orgánu, dotknutému orgánu; ak ide o strategický dokument s miestnym dosahom, aj dotknutej obci a zverejní ju na webovom sídle (enviroportal). Povinnosť informovať o tom verejnosť spôsobom v mieste obvyklým má aj obec (§11).

Počas pripomienkovania Správy o hodnotení (21 dní) obstarávateľ v spolupráci s príslušným orgánom zabezpečia verejné prerokovanie (§11, ods. 3).

Na záver procesu príslušný orgán, v súčinnosti s orgánom na ochranu zdravia (§14), na základe všetkých informácií (dokumentácie, stanoviská, posudok) vypracuje Záverečné stanovisko, doručí ho všetkým subjektom posudzovania a zverejní ho na webovom sídle ministerstva (§14).

Dotknutá obec zverejní záverečné stanovisko z posúdenia strategického dokumentu v lehote do troch pracovných dní od jeho doručenia v mieste obvyklým spôsobom a oznámi, kde a kedy možno doň nahliadnuť, robiť z neho výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie (§14, ods. 5).

Podľa § 15 - **schvaľovanie strategického dokumentu podľa ods. 1** - ak ide o prípravu a schvaľovanie strategického dokumentu, **musí sa prihliadať** na existenciu aj obsah záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu a najmä na podmienky prijatia strategického dokumentu.

Podľa §15, ods. 2 - schvaľujúci orgán **nemôže** bez záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu (podľa § 12) schváliť strategický dokument, ktorý je predmetom posudzovania. Schvaľujúci orgán je povinný vziať do úvahy výsledky účasti verejnosti, a to najmä stanoviská verejnosti, výsledky konzultácií, verejného prerokovania s verejnosťou a vznesené pripomienky verejnosti.

Na konania - proces zisťovacieho konania a povinného hodnotenia strategických materiálov - **sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní** podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Podľa §4, ods. 5 - posudzovanie vplyvov strategického dokumentu nenahrádza posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti uvedenej v tretej časti zákona. Sú to dva odlišné procesy a je potrebné vykonať obidva.

Na konania - proces zisťovacieho konania a povinného hodnotenia strategických materiálov - sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Na ktoré navrhované činnosti sa vzťahuje zákon č. 24/2006 z. z.

Pod legislatívnou skratkou „navrhované činnosti“ sa rozumejú činnosti, objekty a zariadenia. Predmetom posudzovania sú navrhované činnosti uvedené v prí-

lohe č. 8 zákona, ktorá definuje prahové hodnoty pre povinné hodnotenie (časť A) a pre zisťovacie konanie (časť B). Jedná sa predovšetkým o činnosti, objekty a zariadenia, ktoré vzhľadom na svoj charakter môžu vyvolať významný vplyv na životné prostredie. Predmetom posudzovania sú aj zmeny činností špecifikované v § 18, ods. 2 zákona.

Podľa závažnosti možných negatívnych vplyvov na životné prostredie sú predmetom posudzovania navrhované činnosti (§18):

- podliehajúce povinnému hodnoteniu, alebo jej zmeny (činnosti uvedené v časti A),
- podliehajúce zisťovaciemu konaniu, alebo jej zmeny (činnosti uvedené v časti B),
- navrhovaná činnosť alebo jej zmena neuvedená v §18, písmenách a) až f) alebo v odseku 2, ktorá podľa odborného stanoviska štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou významný vplyv na územie sústavy chránených území,
- navrhovaná činnosť, na ktorú sa vzťahuje osobitný predpis o prevencii závažných priemyselných havárií,
- ods. 3 - ukončenie navrhovanej činnosti, ktoré je spojené s likvidáciou, sanáciou, rekultiváciou alebo s viac ako jednou z týchto činností, je ako zmena povolenej navrhovanej činnosti samostatným predmetom posudzovania alebo zisťovacieho konania len vtedy, ak také ukončenie navrhovanej činnosti nebolo súčasťou posúdenia navrhovanej činnosti,
- ods. 4 - ak ide o viacero na seba nadväzujúcich zmien tej istej činnosti, ktoré samostatne nedosahujú prahové hodnoty uvedené v prílohe č. 8, ale v súčte ich dosahujú alebo prekračujú, považujú sa tieto zmeny činnosti za jednu činnosť.
- ods. 5 - vojenské stavby (v špeciálnom režime)
- na podnet (§19) pre neuvedené v tab. č. 8, alebo podlimitné (uvedené v tab. 8, ale nedosahujúce limit pre zisťovacie konanie, alebo povinné hodnotenie).